

Český jazyk a literatura

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, je rozdělen do tří složek, které se při výuce vzájemně prolínají:

Jazyková výchova

Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka, vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se stává nástrojem získávání většiny informací. Žáci se učí pracovat s vlastními chybami, opakují a neustále zdokonalují své vyjadřovací schopnosti.

Literární výchova

Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora, formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se rozlišovat fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky. Poznávají též funkci divadla, filmu a různých typů médií, učí se orientovat v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality a významu pro vlastní život.

Slohová a komunikační výchova

Žáci se učí vnímat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, učí se kriticky přistupovat k přečteným a k předkládaným textům.

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. a 2. stupně, je však úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Má následující časovou dotaci:

1. ročník - 8 hodin/týden
2. ročník - 8 hodin/týden
3. ročník - 8 hodin/týden
4. ročník – 7 hodin/týden
5. ročník – 6 hodin/týden
6. ročník – 5 hodin/týden
7. ročník – 5 hodin/týden
8. ročník – 5 hodin/týden
9. ročník – 5 hodin/týden

Výuka probíhá kmenové třídě, učitel využívá dostupných materiálů, zařazuje návštěvy kulturních institucí (knihovny, divadla, biografy, muzea, výstavy). Důležité je, aby si žák v každé hodině uvědomil propojenost jazyka a stylistických a literárních prvků – velký důraz je kladen též na propojení témat s obsahem vzdělání jiných vyučovacích předmětů – dějepis, výtvarná výchova, hudební výchova, cizí jazyky, proto jsou některá témata součástí projektů.

Jedním z hlavních cílů je naplnění vize intenzivní provázané výuky k získání uceleného všeobecného přehledu žáků. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností a perfektní znalost české gramatiky.

Výchovné a vzdělávací postupy v předmětu **Český jazyk a literatura** směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Vedeme žáka:

- k rozvíjení dovedností potřebných k osvojování učiva
- k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu
- k stálému zdokonalování čtení
- k používání osvojeného učiva v jiných oblastech
- k učení v souvislostech
- k aplikování naučených pravidel pravopisu do písemného projevu
- k vyhledávání informací z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie)
- k sebehodnocení a objektivnímu hodnocení prací spolužáků

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka:

- k používání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické a literární jevy
- k vyhledávání informací vhodných k řešení jazykových problémů
- k nalézání chyby v textu a odůvodnění správného řešení
- ke vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka:

- k výstižnému a kultivovanému projevu

- k rozšiřování slovní zásoby pomocí literárního i gramatického učiva k využívání získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů k ostatním lidem
- ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- k prezentaci svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka:

- ke spolupráci se spolužáky ve skupině
- k vytváření pravidel týmové práce společně s pedagogy
- k utváření příjemné atmosféry při diskusích
- k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- k tomu, aby uměl požádat o pomoc
- k získání sebevědomí, sebedůvěře při vystupování před třídou, i k sebekritice

Kompetence občanské

Vedeme žáka:

- k seznamování s naším literárním dědictvím a k pochopení jeho významu k předání nejdůležitějších informací z dějin českého jazyka a literatury
- k posilování vztahu k vlasti a regionu
- k zvládnutí komunikace i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

Vedeme žáka:

- k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní
- k učení chránit kulturní hodnoty a životní prostředí
- k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit práci svoji i práci druhých

Kompetence digitální

Vedeme žáka:

- k vytváření a úpravě digitálního obsahu
- k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování informací a digitálního obsahu
- k seznamování s novými digitálními technologiemi k hodnocení jejich přínosu a reflexi rizik jejich využití

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

1. stupeň

Matematika – slovní úlohy, psaní číslic a znaků

Výtvarná výchova – kresba, ilustrace

Hudební výchova – správné dýchání, rytmus

Prvouka, přírodověda, vlastivěda – reprodukce textu

2. stupeň

Dějepis – orientace v historických souvislostech

Výtvarná výchova – kresba, ilustrace

Hudební výchova – správné dýchání, rytmus

Výchova k občanství – komunikace

Formy a metody práce

1. stupeň

- sluchová a zraková cvičení
- grafomotorická cvičení
- didaktické hry
- dramatizace
- práce s textem
- práce – skupinová, kooperativní, individuální, práce s informacemi, diskusní, inscenační, situační metody

2. stupeň

- práce s textem
- dramatizace
- didaktické hry

- práce – skupinová, kooperativní, individuální, práce s informacemi, diskusní, inscenační, situační metody